

S. (A.H.)

volgens brief
(rec. 17/8/38)

R.S. Ndlovu.

K13/16

Government Native School

Albert Falls P.O.

NATAL

1/4

pp. 1-4

UMTHIMBA (NATIVE WEDDING)

Indexed

I. (a) Ukuganwa kwezinsizwa kwa Zulu:

(b) Nokugana kwezintombi zakwa Zulu:

Njengoba kuyaqondakala ukuthi izinsizwa kwa Zulu beziphuma njalo ziyogomisa emifuleni nasemahlathini nxashane izintombi ziyokha amanzi kumbe ziyothenga kanjalo bezigonywa. Kanjaloke intombi esiqomile ibiye ilethe impahla egoma ngayo. Kumenywe izintombi nezinsizwa zakubonsizwa nezakubontombi. Bezihlanganela esigcawini lapha zizothathela khona impahla. Intombi ibiza natshwala nazo zonke izinto ezinambithelayo zokuqeda ukoma. Kufikwa lapha esigcawini kungonyelwane. Kugale izintombi zakubontombi zisine. Impahla ibisiyagagaya esokeni. Lisukume isoka nezakuba libengele ngengomaj lisina lihaya isicatshulwa nezintombi zigida ziqhuthumbela Uphateke loyomdlalo lapho. Kanjalo isoka selizade liyosomisa intombini yalo. Ekhaya lofike liyikhishelwe izintombi ezindala zakhona njengoba isoka selazinika okwalo okuthiwa "siiphandlu." Ziyikhipha ziyibeke kulo isoka esihlatleni.

Okuthike, nxashane intombile iyintandokazi ensizweni, ibisifuna ukuba izogana kubo. Loku phela nokuba kusukela ensizweni kugcinwa uyise, oyena emlobolelayo umfana wakhe. Nyesaba insizwa ukutshela uyise. Kanjalo isizangcanga unina noma omunye nje umuntu ukuba amkulumele kuyise. Yena intombi ubufiba esona noma amaxumi menaziithandi.

Mayebulu intombi ngenoba uthando luyayishisa:
 futhi sebezwana nasoka — isuke ihambe
 yeye kubo iyekagana. Ibiyunula isidwaba
 saya sikanokusho, ithathe ^{intombazane} isidwaba sayo
 sikona eyimpalekisane yayo — ziye.

Iphuma ekhaya sekuthi ziba ifike
 awayo (omzini) selimathunzi. Ifika ingene
 ngesanga ngakwesakukhohlo yenyuka njalo
 ize ime iqandane nendle engasenhla.
 Ifika lapho ibambebele emadolwenini ngeza-
 nda zambili. Bathukuyibona abalapho Bahla-
 ba umkhosi wokuyabula Bethi, Ki! ki! ki! wa-
 hlathwa: intombi! Bayibuze ukuthi ize
 kubani imusho. Ithi ingawonywa umnumzana
 igisingeniswa endlini enikwa yona. Ku-
 gwale izintombi — nezinsizwa zizoyibona. Ku-
 ngene ukudla idle impalekisane, yona
 intombi ilale saka! ngaphandle kokudla. Ivo-
 ka ekuneni iye emfuleni iye kogeza.
 Khathasimbe inazikobo eduzane sezi-
 zoyilekhala ukudla khona emfuleni.
 MayisiBuyela ekhaya izogena ngesandla
 sakhohlo ime lapho enkla nezindlu.
 Bafike abafazi bayembathise ngenoba
 saloku ifikile yembethe isidwatshana esi-
 ngeni. Lengubo embathiswa yona iyayi-
 gubuzela ekhanda, ibuyele endlini leyo.
 Balethe ukudla ingakudli — ilale saka!
 Ize inikwe imbuzi okuthiwa "yindleku-
 dla" Lembuzi iyayibeka, ibize izintombi
 zakubo ukuba zizoyihlaba ziyidle. Phela
 yona ayiyidli inyama yasebulanda
 ingakagcagei: yoze inikwe ukuyidla isiya-

Ingubo leyo itlanishiswa ngayo. Isiya cakuzela emva kwezindu yambozile ekhanda nyalo. Phala akahambi emaqekeni angaphambili.

Kanjalo ithe ukuba ifike ivonywe maqedane uyise wathuma umuntu kuba ukuba ayoyibika. Yena ubefike athi; "Funela nganeno wena wasckuthinihini." Athuba ahlele phansi athi; "Ngisha ngenkomo ithize." Uyise wentombi usezoshu izinkomo azifunayo ngengane yakhe ukuba amunike phela oka Sibani amendisele.

Ibuye namazwike leyondoda ebithunyiwe. Ibuya nje isilandelwa izintombi ezizodla indlakudla imbuzi yazo leyo.

Kuyasuka, sekuhamba intombi lena nabasewayo seboyisa izinkomo lezo kubo kantombi. Bafike basho Besekude bathi; "Wena mngani! wena wasckuthini! sifika nezinkomo ezithile; Bezisho ngemibala: Bizocela isihlobo esihle, sicela umntanakeko usendisele yena. Besebenikwa indlu abazongena kuyo. Kuhlatshe kuphuzwe phela abayeni ngempela maye. Babuye nezwi likayise lomqeqo. Sebefika becwilisa inithombo yotshwala becece.

Ithi ingaghuma kuthunye isigolozu ukuba siyosho kuyise ukuthi akavumele intombi izogeda. Yena usefuna imikhonto yakhe noma neyamadodana ukuba akhiphe indodakazi leyo eya kogaqqa. Abako wakhe sebefikile bazophuca umakoti ukuba athunge inkeleli. Bamthunge njalo loko sekuyokhokhwa umyeni kuyise. Uyise amncanise umntanakhe ngembuzi, idliwe.

Saluphuma nple: udwondwa, ukuthiwa, isi-
 galeza (umhlalisi, ^{isigozolo} ~~mpelala~~), nasi amnyango.
 Bamphatha kanjima umhlalisi lona
 yena unikwa weansi luakhe ahlala kulo
 ukuthiwa imabuzi abandla ayofika nomthimba
 mhlalisi kugqogamayo.
 Umthimba lona uzophuma inyanga
 yethwese. Uphuma nenkomo okuthiwa,
 "iziboma" ihlathwa kubo makoti
 igisibambe iphonswe emizini engo-
 kuba kamnyeni. Ungene ekhaya le kubo
 kamnyeni kungakalawa. Mengoba bazowuvimbe-
 ka esangweni uza fike uphose "iziboma" kanye
 nakuye okuthiwa. Ungeniswe endimike umthi-
 mba unikwa imbuzi okuthiwa, "isivuku-
 le" naye okuthiwa "amnyango". Izintambi
 nezinsizwa seziyadla seziyaphuzo, seziya-
 hlalabada, seziyathambisa So i sekuku-
 tile ngengxoko ziqhudeleka kungalo nye.
 Izintambi zamthimba baziyekile ukh-
 hlalabada, zifina imbuzi yamngabeza
 kumabwenyana.

ICECE! — UMGCAGCO!

KUYAGIDWA!!!

See page 1 etc.

Ridom.

End. S. 44